

Kurztitel

Zivilprozessordnung

Kundmachungsorgan

RGI. Nr. 113/1895 zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 128/2004

Typ

BG

§/Artikel/Anlage

§ 0

Inkrafttretensdatum

01.01.2005

Abkürzung

ZPO

Index

22/02 Zivilprozessordnung

Langtitel

Gesetz vom 1. August 1895, über das gerichtliche Verfahren in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten (Zivilprozessordnung – ZPO).

StF: RGI. Nr. 113/1895

Änderung

RGI. Nr. 118/1914

StGI. Nr. 95/1919 (PNV: 165 AB 204 S. 18.)

StGI. Nr. 311/1919 (KNV: 205 AB 263 S. 20.)

StGI. Nr. 116/1920 (KNV: 755 AB 775 S. 68.)

StGI. Nr. 136/1920 (KNV: 399 AB 776 S. 69.)

StGI. Nr. 321/1920 (KNV: 853 AB 922 S. 95.)

BGI. Nr. 743/1921 (NR: GP I 471 AB 636 S. 71.)

BGI. Nr. 532/1922 (NR: GP I 1075 AB 1122 S. 127.)

BGI. Nr. 19/1924 (NR: GP II 9 AB 56 S. 14.)

BGI. Nr. 183/1925 (NR: GP II 304 AB 330 S. 103.)

BGI. Nr. 222/1929 (NR: GP III 298 AB 338 S. 95.)

BGI. Nr. 6/1932 (NR: GP IV 223 AB 283 S. 69.)

BGI. Nr. 291/1932 (NR: GP IV 352 AB 404, 416 S. 99.)

BGI. Nr. 346/1933 (V d. BReg)

BGBl. Nr. 554/1933 (V)
 dRGBl. I S 421/1938
 dRGBl. I S 1679/1938
 dRGBl. I S 1752/1938
 dRGBl. I S 1999/1938
 dRGBl. I S 195/1939
 dRGBl. I S 1025/1939
 dRGBl. I S 1658/1939
 dRGBl. I S 1340/1940
 dRGBl. I S 93/1942
 dRGBl. I S 333/1942
 dRGBl. I S 7/1943
 StGBl. Nr. 188/1945
 StGBl. Nr. 231/1945
 BGBl. Nr. 113/1946 (V über Wiederinkraftsetzung)
 BGBl. Nr. 1/1948 (NR: GP V RV 446 AB 469 S. 63. BR: S. 25.)
 BGBl. Nr. 26/1948 (NR: GP V RV 480 AB 489 S. 65. BR: S. 26.)
 BGBl. Nr. 20/1949 (NR: GP V AB 515 S. 73. BR: S. 29. NR: Einspr. d. BR: 549 AB 595 S. 82. BR: S. 32. NR: AB 715 S. 91. BR: S. 36. NR: Einspr. d. BR: 757 AB 777 S. 101. BR: S. 37.)
 BGBl. Nr. 49/1955 (NR: GP VII RV 381 AB 450 S. 61. BR: S. 100.)
 BGBl. Nr. 282/1955 (NR: GP VII RV 565 AB 666 S. 83. BR: S. 112.)
 BGBl. Nr. 257/1957 (NR: GP VIII RV 290 AB 305 S. 40. BR: S. 128.)
 BGBl. Nr. 2/1958 (NR: GP VIII RV 190 AB 304 S. 39. BR: S. 128. NR: Einspr. d. BR: 347 AB 350 S. 48. BR: S. 129.)
 BGBl. Nr. 176/1963 (NR: GP X RV 144 AB 194 S. 21. BR: S. 206.)
 BGBl. Nr. 193/1967 (NR: GP XI RV 457 AB 487 S. 56. BR: S. 255.)
 BGBl. Nr. 291/1971 (NR: GP XII RV 420 AB 523 S. 49. BR: S. 303.)
 BGBl. Nr. 42/1973 (VfGH)
 BGBl. Nr. 121/1973 (NR: GP XIII RV 437 AB 646 S. 64. BR: S. 319.)
 BGBl. Nr. 569/1973 (NR: GP XIII RV 846 AB 916 S. 83. BR: S. 325.)
 BGBl. Nr. 499/1974 (NR: GP XIII AB 1243 S. 113. BR: S. 334.)
 BGBl. Nr. 91/1976 (NR: GP XIV RV 80 AB 102 S. 18. BR: S. 349.)
 BGBl. Nr. 403/1977 (NR: GP XIV RV 60 u. 73 AB 587 S. 62. BR: S. 366.)
 BGBl. Nr. 280/1978 (NR: GP XIV RV 136 u. 289 AB 916 S. 96. BR: S. 377.)
 BGBl. Nr. 140/1979 (NR: GP XIV RV 744 AB 1223 S. 122. BR: S. 385.)
 BGBl. Nr. 201/1982 (NR: GP XV RV 162 AB 1050 S. 110. BR: S. 421.)
 BGBl. Nr. 124/1983 (VfGH)
 BGBl. Nr. 135/1983 (NR: GP XV RV 669 AB 1337 S. 144. BR: S. 432.)
 BGBl. Nr. 136/1983 (NR: GP XV RV 742 AB 1420 S. 144. BR: S. 432.)
 BGBl. Nr. 566/1983 (NR: GP XVI RV 3 AB 78 S. 20. BR: 2757 AB 2764 S. 439.)
 BGBl. Nr. 501/1984 (NR: GP XVI RV 366 AB 454 S. 66. BR: 2897 AB 2900 S. 454.)
 BGBl. Nr. 70/1985 (NR: GP XVI IA 58/A AB 528 S. 75. BR: AB 2941 S. 456.)
 BGBl. Nr. 104/1985 (NR: GP XVI RV 7 AB 527 S. 75. BR: AB 2940 S. 456. NR: Einspr. d. BR: 547 AB 559 S. 83.)
 BGBl. Nr. 556/1985 (NR: GP XVI IA 146/A S. 108. BR: AB 3030 S. 468. NR: Einspr. d. BR: 788 S. 120.)

- BGBI. Nr. 71/1986 (NR: GP XVI IA 105/A AB 798 S. 126. BR: 3072 AB 3075 S. 471.)
- BGBI. Nr. 523/1987 (NR: GP XVII IA 91/A AB 269 S. 30. BR: AB 3340 S. 491.)
- BGBI. Nr. 343/1989 (NR: GP XVII RV 888 AB 991 S. 110. BR: 3700 AB 3719 S. 518.)
- BGBI. Nr. 474/1990 (NR: GP XVIII RV 1188 AB 1380 S. 149. BR: AB 3950 S. 533.)
- BGBI. Nr. 706/1990 (VfGH)
- BGBI. Nr. 10/1991 (NR: GP XVIII IA 9/A AB 23 S. 5. BR: AB 4004 S. 535.)
- BGBI. Nr. 628/1991 (NR: GP XVIII RV 181 AB 261 S. 44. BR: AB 4130 S. 546.)
- BGBI. Nr. 91/1993 (NR: GP XVIII RV 715 AB 775 S. 101. BR: 4477 AB 4467 S. 564.)
- BGBI. Nr. 940/1993 (VfGH)
- BGBI. Nr. 624/1994 (NR: GP XVIII RV 1654 AB 1849 S. 174. BR: AB 4926 S. 589.)
- BGBI. Nr. 519/1995 (NR: GP XIX RV 195 AB 309 S. 46. BR: AB 5053 S. 603.)
- BGBI. Nr. 760/1996 (NR: GP XX RV 253 AB 408 S. 47. BR: AB 5309 S. 619.)
- BGBI. Nr. 761/1996 (NR: GP XX RV 373 AB 451 S. 47. BR: AB 5310 S. 619.)
- BGBI. I Nr. 22/1997 (NR: GP XX RV 555 AB 573 S. 58. BR: 5382 AB 5384 S. 622.)
- BGBI. I Nr. 140/1997 (NR: GP XX RV 898 AB 1002 S. 104. BR: AB 5602 S. 634.)
- BGBI. I Nr. 21/1999 (NR: GP XX AB 1530 S. 154. BR: 5852 AB 5860 S. 648.)
- BGBI. I Nr. 125/1999 (NR: GP XX RV 1653 AB 1926 S. 174. BR: AB 5974 S. 656.)
- BGBI. I Nr. 26/2000 (NR: GP XXI RV 61 AB 67 S. 20. BR: 6095 AB 6098 S. 664.)
[CELEX-Nr.: 392L0079]
- BGBI. I Nr. 135/2000 (NR: GP XXI RV 296 AB 366 S. 44. BR: AB 6275 S. 670.)
- BGBI. I Nr. 98/2001 (NR: GP XXI RV 621 AB 704 S. 75. BR: 6398 AB 6424 S. 679.)
- BGBI. I Nr. 152/2001 (NR: GP XXI RV 817 AB 853 S. 83. BR: AB 6499 S. 682.)
[CELEX-Nr.: 300L0031]
- BGBI. I Nr. 76/2002 (NR: GP XXI RV 962 AB 1049 S. 97. BR: AB 6620 S. 686.)
- BGBI. I Nr. 29/2003 (NR: GP XXII RV 24 AB 47 S. 12. BR: AB 6780 S. 696.)
- BGBI. I Nr. 112/2003 (NR: GP XXII RV 225 AB 269 S. 38. BR: AB 6896 S. 703.)
- BGBI. I Nr. 114/2003 (NR: GP XXII RV 250 AB 273 S. 38. BR: AB 6898 S. 703.)
- BGBI. I Nr. 128/2004 (NR: GP XXII RV 613 AB 638 S. 78. BR: AB 7134 S. 714.)
[CELEX-Nr.: 32003L0008]
- BGBI. I Nr. 151/2004 (NR: GP XXII RV 643 AB 723 S. 89. BR: 7156 AB 7164 S. 717.)
- BGBI. I Nr. 120/2005 (NR: GP XXII RV 1058 AB 1078 S. 122. BR: AB 7388 S. 725.)
[CELEX-Nr.: 32003L0058]
- BGBI. I Nr. 164/2005 (NR: GP XXII RV 1169 AB 1237 S. 129. BR: AB 7460 S. 729.)
[CELEX-Nr.: 31999L0093, 32003L0058]
- BGBI. I Nr. 7/2006 (NR: GP XXII RV 1158 AB 1236 S. 129. BR: AB 7459 S. 729.)
- BGBI. I Nr. 30/2009 (NR: GP XXIV RV 89 AB 114 S. 16. BR: 8073 AB 8087 S. 768.)
- BGBI. I Nr. 40/2009 (NR: GP XXIV IA 271/A AB 106 S. 16. BR: 8072 AB 8085 S. 768.)
- BGBI. I Nr. 52/2009 (NR: GP XXIV RV 113 und Zu 113 AB 198 S. 21. BR: AB 8112 S. 771.)
- BGBI. I Nr. 75/2009 (NR: GP XXIV IA 673/A AB 275 S. 29. BR: AB 8146 S. 774.)
- BGBI. I Nr. 137/2009 (NR: GP XXIV RV 486 AB 563 S. 49. BR: 8218 AB 8230 S. 780.)
- BGBI. I Nr. 58/2010 (NR: GP XXIV RV 771 AB 840 S. 74. BR: 8354 AB 8380 S. 787.)
- BGBI. I Nr. 111/2010 (NR: GP XXIV RV 981 AB 1026 S. 90. BR: 8437 AB 8439 S. 792.)
[CELEX-Nr.: 32010L0012]
- BGBI. I Nr. 21/2011 (NR: GP XXIV RV 1055 AB 1125 S. 99. BR: AB 8469 S. 795.)
[CELEX-Nr.: 32008L0052]

BGBl. I Nr. 96/2011 (VfGH)
 BGBl. I Nr. 108/2011 (VfGH)
 BGBl. I Nr. 30/2012 (NR: GP XXIV RV 1675 AB 1698 S. 150. BR: AB 8708 S. 807.)
 BGBl. I Nr. 26/2013 (VfGH)
 BGBl. I Nr. 118/2013 (NR: GP XXIV RV 2322 AB 2373 S. 206. BR: AB 9017 S. 822.)
 BGBl. I Nr. 92/2014 (NR: GP XXV RV 263 AB 325 S. 49. BR: 9256 AB 9269 S. 836.)
 BGBl. I Nr. 94/2015 (NR: GP XXV IA 1210/A AB 721 S. 83. BR: AB 9424 S. 844.)
 BGBl. I Nr. 59/2017 (NR: GP XXV RV 1461 AB 1528 S. 173. BR: AB 9764 S. 866.)
 BGBl. I Nr. 32/2018 (NR: GP XXVI RV 65 AB 97 S. 21. BR: 9947 AB 9956 S. 879.)
 [CELEX-Nr.: 32016L0680]
 BGBl. I Nr. 58/2018 (NR: GP XXVI RV 195 AB 221 S. 34. BR: AB 10018 S. 882.)
 BGBl. I Nr. 109/2018 (NR: GP XXVI RV 375 AB 398 S. 55. BR: AB 10115 S. 887.)
 [CELEX-Nr.: 32016L0943]

Präambel/Promulgationsklausel

Mit Zustimmung beider Häuser des Reichsrathes finde Ich anzuordnen, wie folgt:

Anmerkung

1. Erfassungstichtag: 1.3.1993
2. Die ZPO ist durch Art. I EGZPO (RGrBl. Nr. 112/1895) mit Wirkung vom 1.1.1898 eingeführt worden.
3. Durch das Gesetz StGBI. Nr. 95/1919 ist das Wort „Advokat“ („Advocat“) jeweils durch den Ausdruck „Rechtsanwalt“ ersetzt worden.
4. Durch Art. X Z 41 der WGN 1989, BGBl. Nr. 343/1989, haben alle Paragraphen mit mehr als einem Absatz Absatzbezeichnungen bekommen ((1), (2) usw.); durch Z 42 sind bei Zitaten von Paragraphen mit Zahlen oder Absätzen die Beistriche zwischen den Paragraphenzitaten und der Bezeichnung des Absatzes oder der Zahl aufgehoben worden.
5. ÜR: Art. XVII, BGBl. Nr. 135/1983; Art. XLI, BGBl. Nr. 343/1989; Art. 33 Abs. 4, BGBl. I Nr. 26/2000.

Schlagworte

e-rk3

Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz-Novelle 1994 – ASGG-Nov. 1994 (BGBl. Nr. 624/1994),
 Exekutionsordnungs-Novelle 1995 – EO-Nov. 1995 (BGBl. Nr. 519/1995),
 Erweiterte Wertgrenzen-Novelle 1997 – WGN 1997 (BGBl. I Nr. 140/1997),
 Eherechts-Änderungsgesetz 1999 – EheRÄG 1999 (BGBl. I Nr. 125/1999),
 Budgetbegleitgesetz 2000 (BGBl. I Nr. 26/2000),
 1. Euro-Umstellungsgesetz – Bund, 2. Euro-Justiz-Begleitgesetz – 2. Euro-JuBeG, BGBl. I Nr. 98/2001,
 Zivilverfahrens-Novelle 2002 (BGBl. I Nr. 76/2002),
 Außerstreit-Begleitgesetz – AußStr-BegleitG (BGBl. I Nr. 112/2003),
 Zivilverfahrens-Novelle 2004 (BGBl. I Nr. 128/2004),
 Handelsrechts-Änderungsgesetz – HaRÄG (BGBl. I Nr. 120/2005),
 Berufsrechts-Änderungsgesetz für Notare, Rechtsanwälte und Ziviltechniker 2006 –
 BRÄG 2006 (BGBl. I Nr. 164/2005),
 Schiedsrechts-Änderungsgesetz 2006 – SchiedsRÄG 2006 (BGBl. I Nr. 7/2006),
 Zivilverfahrens-Novelle 2009 – ZVN 2009 (BGBl. I Nr. 30/2009),
 Zweites Gewaltschutzgesetz – 2. GeSchG (BGBl. I Nr. 40/2009),
 Budgetbegleitgesetz 2009 (BGBl. I Nr. 52/2009),
 Familienrechts-Änderungsgesetz 2009 – FamRÄG 2009 (BGBl. I Nr. 75/2009),
 Kinderbeistand-Gesetz (BGBl. I Nr. 137/2009),
 Insolvenzrechtsänderungs-Begleitgesetz – IRÄ-BG (BGBl. I Nr. 58/2010),
 Budgetbegleitgesetz 2011 (BGBl. I Nr. 111/2010),
 Grundbuchs-Novelle 2012 – GB-Nov 2012 (BGBl. I Nr. 30/2012),
 Schiedsrechts-Änderungsgesetz 2013 – SchiedsRÄG 2013 (BGBl. I Nr. 118/2013),
 2. Erwachsenenschutz-Gesetz – 2. ErwSchG (BGBl. I Nr. 59/2017),
 Materien-Datenschutz-Anpassungsgesetz 2018 (BGBl. I Nr. 32/2018),
 Erwachsenenschutz-Anpassungsgesetz für

den Bereich des Bundesministeriums für Verfassung, Reformen, Deregulierung und Justiz – ErwSchAG-Justiz (BGBl. I Nr. 58/2018), UWG-Novelle 2018 (BGBl. I Nr. 109/2018)

Zuletzt aktualisiert am

22.05.2019

Gesetzesnummer

10001699

Dokumentnummer

NOR30004070